

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „СВЕТЛИНА-1937”
СЕЛО ТЪРЪН, ОБЩИНА СМОЛЯН,
e-mail: chitsv1937@abv.bg, тел.- 0878655963

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ОСЪЩЕСТВЕНИТЕ ЧИТАЛИЩНИ ДЕЙНОСТИ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Представяме Ви в основни линии дейността на Народно читалище “Светлина – 1937” през периода 01.01.2023 год. 31.12.2023 год.

Народно читалище «Светлина – 1937» е единствената културна институция на територията на село Търн, а също така и за още пет населени места в района, с.Река, с.Селище, с.Требище, с. Еленска, с. Ровина.

През 2023 г. ние продължихме да работим за постигането на основните цели на читалището, а именно:

- развитие и обогатяване на културния живот;
- запазване, обогатяване и развитие на народните обичаи и традиции;
- възпитаване и утвърждаване на национално самосъзнание;
- осигуряване на достъп до информация;
- създаване условия за развитие и изява на творческите способности на младото поколение.

Културно масова дейност

През периода 01.01.2023 г. 31.12.2023 г. бяха изпълнявани дейностите от културният календар.

Това са следните мероприятия:

Детска любознателница „В царството на книгите“ с ученици от начален етап от ОУ „Стою Шишков” с. Търн;

Час по родолюбие с ученици от прогимназиален етап от ОУ „Стою Шишков” с. Търн;

Презентация „Кой е Левски“ и прожекция на филма „Дякона“ пред учениците от ОУ „Стою Шишков” с. Търн;

Работилничката на Баба Марта – изработване на мартенички;

Отбелязване на националния празник на Република България. Викторина „Аз обичам България”.

Седмица на детската книга и изкуства за деца. „Маратон на четенето”,
различни прояви за всеки един ден от седмицата;
Отбелязване на „Деня на Европа” – откриване на изложба от
Работилничката за идеи;

Изложба на мартеници;

”Вече съм читател”-ритуал за приемане на първокласниците от ОУ „Стою Шишков” с. Търън за читатели на библиотеката;

Ден на библиотекаря. Ден на отворените врати, „Библиотекар за един ден”;

Ден на самодееца;

„Светът е оцелял, защото се е смял ” Ден на хумора- децата от клуб „Млад читател” разказват анекдоти на родопски диалект пред съучениците си.

Поздравително представление по случай Международния ден на жената;

Международен ден на детето. Празник с много игри за децата на село Търън и околните села;

Отбелязване на 22.09. „Ден на независимостта” – литературно четене;

Отбелязване на седмицата на четенето с мероприятия за всеки един ден от седмицата насочени към учениците от ОУ „Стою Шишков” с. Търън;

Награда за най- много прочетени книги през 2023 година;

Отбелязване на „Ден на народните будители”- презентация за Будителите в Родопите.

Беседи и работилничка, свързани с традициите и народните обичаи през месец декември;

Тържество за децата от селото и района с „Дядо Коледа”.

Детската фолклорна група „Родопчанче” взе участие във национален фестивал с международно участие Приморско и се завърна като лауреат и още множество награди.

1. Библиотечна дейност.

Най-традиционната дейност на читалището в миналото и днес се олицетворява от читалищната библиотека. Това е онази наречена преди век и половина „публична библиотека” сложила начало и на самото читалище. Днес, тя е зависима пряко от съвременните тенденции за изграждане на система от глобални библиотеки в буквалния и преносен смисъл и желание за по-широк достъп на читатели до нея, тя устоя и на това тежко време. Дейностите в библиотеката бяха съобразени със ситуацията, а книгите се разнасяха по домовете по заявка на читателите.

Основна цел в библиотечната дейност бе привличане на читатели от най-ранна детска възраст. За популяризиране на дейността си читалищната библиотека организира: беседи, разговори, кътове и витрини, културни мероприятия, свързани с книгата - информационни срещи за запознаване на учениците с изискванията, условията и начина за ползване на ресурсите на библиотеката - събития с най-малките деца с цел зараждане интерес към книгата.

Библиотечният фонд на библиотеката при НЧ "Светлина – 1937" през 2021 г. е 9466 тома. Регистрираните читатели за отчетения период са 93, читателските посещения са 868, раздадената литература е 684, а абонираните периодични издания са 1. С оглед на нуждите на населението на село Търън и района и ангажираността на читалищната библиотека по програма «Глобални библиотеки България» в читалищната библиотека се осигурява безплатен достъп до информация и компютърни и интернет услуги. Също така се извършват услуги, като сканиране, копиране, набиране на текстове предимно на студенти и ученици, електронни услуги, като проверка на здравен статус, търсене на работа и помощ при попълване на административни бланки и документи, обучения в начална компютърна грамотност и консултиране при търсене на информация в интернет.

2. Работа по проекти

За отчетения период ръководството на НЧ "Светлина – 1937" продължава работата по проект към «Глобални библиотеки България» „Грантова схема за финансиране на иновативни проекти 2015г. . „Виртуално бюро по професионално ориентиране” проекта беше реализиран успешно в рамките на шест месеца през 2013 г. Целта на проекта беше повишаване на възможностите за различна от традиционната професионална реализация на младите хора в търънския район и околните населени места чрез предоставяне на е-услуга „Виртуално бюро за професионално ориентиране” в рамките на библиотечната дейност на НЧ „Светлина - 1937”. Специфични цели бяха:

1. Увеличаване броя на услугите, предлагани от библиотеката в НЧ „Светлина- 1937”.
2. Подпомагане на мотивацията на младите хора за промяна в качеството на живота им и осигуряване на подкрепа при търсене на работа.

3. Повишаване на информационния ресурс на библиотеката чрез създаване на база данни за необходимите документи при кандидатстване за работа и престижните и достъпни професии.

Текущ проект – читалищната библиотека е включена, като целева по програма «Глобални библиотеки България» библиотеката отговори на всички изисквания и беше одобрена и оборудвана с три компютъра и мултифункционално устройство през 2011г., и от тогава не е преставала да предлага услуги по този проект.

3. Ремонтни дейности.

През 2023 година се извършиха и ремонтни дейности на материално техническата база на НЧ „Светлина – 1937”.

Ирина Руменова Ушева
Председател НЧ „Светлина -1937”

СПИСЪК ЧИТАЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО

Управителен съвет

1. Ирина Руменова Ушева - Председател
2. Диана Александрова Димитрава – заместник председател
3. Ивайло Борисов Халваджиев - член на настоятелството
4. Минка Албенова Беделева - член на настоятелството
5. Мариана Трендафилова Касапова - член на настоятелството

Проверителна комисия

1. Лиляна Росенова Маленкова
2. Надка Севдалинова Велинова
3. Ралица Асенова Ратайска

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ "С В Е Т Л И Н А - 1937",
с.Търън, общ. Смолян, обл. Смолян

У С Т А В
НА
НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ

Народните читалища са първите и най-старите организирани структури на Гражданското общество в България. Те са уникални по своята същност граждански доброволни обединения, появили се далеч преди всички познати днес неправителствени организации, заемащи особено място в нашата историята и имащи съществена роля за утвърждаване ценностите на гражданското общество у нас.

Читалищата са безспорно припознати от българското общество като устойчиви културни институции, които имат специфична мисия за съхранение и развитие на традиционните ценности на нацията.

В съвременните условия, запазвайки своята социална легитимност и гъвкавост, простирайки се на територията на цялата страна читалищата те са призвани да откликнат на новите потребности на българското общество.

Добрата правна рамка за българските читалища е предпоставка за пълноценното продължаване на мисията на тези организации като пазители на националната култура и идентичност в контекста на предизвикателствата на днешния ден, свързани с новите информационните технологии, модерните средства на комуникация и глобалното общуване.

ГЛАВА ПЪРВА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1: НЧ "Светлина - 1937" с.Търън е традиционно самоуправляващо се българско културно-просветно сдружение, което изпълнява и държавни културно-просветни задачи в областта на културата. То работи на принципите на доброволността, демократизма и автономията.

Чл.2: Читалището не е политическа организация. В неговата дейност може да участват всички физически лица без оглед на ограничения за възраст, пол, политически и религиозни възгледи и етническо самосъзнание.

Чл.3: Читалището е юридическо лице с нестопанска цел. То подлежи на вписване в регистъра на Окръжния съд.

Чл.4: Читалището поддържа отношения на сътрудничество и координация с държавните и общинските органи и организации, на които законите възлагат права и задължения, свързани с неговата дейност, като запазва своята автономия.

Чл.5: Читалището може да се сдружава и с други читалища и сродни организации, без да ограничава самоуправлението на собствената си дейност и имуществото си.

Чл.6: Читалището работи във взаимоотношения и с други културни и научни институти, учебни заведения, обществени, стопански и нестопански организации, извършващи или подпомагащи културната дейност. То може да влиза в договорни отношения с тези или други структури, без да накърнява своите права и интересите си.

ГЛАВА ВТОРА

ЦЕЛИ, ДЕЙНОСТИ И ЗАДАЧИ

Чл.7:Целта на читалището е да задоволява потребностите на гражданите свързани с:

1. Да развива и обогатява културния живот в село Търън;
2. Да издирва и съхранява , поддържа и развива обичаите и традициите на българския народ и в частност на търънчани ;
3. Да развива творческите заложби на подрастващото поколение ;
4. Да работи за приобщаването на гражданите към съвременните духовни ценности и постиженията на науката, културата и изкуството на съвременния свят, използване на новите технологии ;
5. Да възпитава и утвърждава националното самосъзнание;
6. Да осигурява достъп до информация.

Чл.8: За постигането на своята цел читалището извършва следните дейности:

1. Уреждаване и поддържане на библиотека, читалня, фото-, фоно-, филмо- и видеотеки, както и създаване и поддържане на електронни информационни мрежи;
2. Организиране на школи, кръжоци. клубове, концерти, представления, празненства, чествания, младежки дейности, фестивали, конференции и други научни прояви, издава печатни материали, свързани с неговата дейност и съответстващи на закона за народните читалища и Устава;
3. Развива и подпомага любителското художествено творчество, занаяти и етнография, насърчава и подпомага талантиливи деца и изпълнители;
4. Събиране и разпространяване на знания за родния край;
5. Създаване и съхраняване на музейни колекции съгласно Закона за културното наследство;
6. Предоставяне на компютърни и интернет услуги;
7. Поддържане и обогатяване на материалната база .

Чл.9: Читалище "Светлина - 1937" може да извършва стопанска дейност и услуги, свързана с предмета на основната му дейност, подчиняващи се на условията и реда , определени със законите , регулиращи съответния вид стопанска дейност – културни

индустрии: писателска и издателска дейност, консултантски услуги, курсове и обучения, информационно обезпечаване, отдаване под наем на движимо и недвижимо имущество, производство на филми, мултимедия и развлекателен софтуер, изложба – базар и други, с изключение на използване на читалищната сграда за клубове с политическа цел, обсебването и от религиозни секти и други дейности, противоречащи на добрите нрави, националното самосъзнание и традиции. Тази стопанска дейност трябва да подпомага изпълнението на основните задачи, цели и функции на ч-щето. Читалището не разпределя печалба.

Чл.10: Читалище “Светлина - 1937” няма право да предоставя собствено или ползвано от него имущество възмездно или безвъзмездно:

1. За хазартни игри и нощни заведения;
2. За дейност на нерегистрирани по Закона за вероизповеданията религиозни общности и юридически лица с нестопанска цел на такива общности;
3. За постоянно ползване от политически партии и организации;
4. На председателя, секретаря, членовете на настоятелството и проверителната комисия и на членовете на техните семейства.

Чл.11. 1. Читалище “Светлина -1937” може да се сдружава за постигане на своите цели, за провеждане на съвместни дейности и инициативи при условията и по реда на ЗНЧ.

2. Читалищните сдружения нямат право да управляват и да се разпореждат с имуществото на читалището.

3. Читалищните сдружения съдействат за постигане целите на читалище “Светлина”.

ГЛАВА ТРЕТА

УЧРЕДЯВАНЕ, УПРАВЛЕНИЕ, ЧЛЕНСТВО

Чл.12. УЧРЕДЯВАНЕ

1. Читалище "Светлина - 1937" е учредено през 1937 година.

2. Учредителното събрание приема устава на читалището и избира неговите органи.

3. Уставът урежда: - Наименованието, седалището, целите, източниците на финансиране, органите на управление и контрол, техните правомощия, начина на избирането им, реда за свикването им и за вземане на решения, начина за приемане на членове и прекратяване на членството, както и реда за определяне на членския внос.

4. Читалището се регистрира в окръжния съд и придобива качеството на юридическо лице с вписването му в регистъра на организациите с нестопанска цел на окръжния съд в Смолян.

5. Всяка промяна на вписаните в съдебния регистър обстоятелства се заявява в съда в съответствие с чл.9, алинея 4 от ЗНЧ.

Чл.13: УПРАВЛЕНИЕ

Органите за управление на читалище "Светлина - 1937" са:

1. Общото събрание.
2. Настоятелството.
3. Проверителната комисия.

Върховен орган на читалището е Общото събрание на членовете на читалището. То се състои от всички членове на читалището, имащи право на глас .

I. Общото събрание:

1. Приема вътрешните актове, необходими за организацията на дейността на читалището;
2. Изменя и допълва устава;
3. Определя основни насоки на дейността на читалището;
4. Взема решение за членуване или за прекратяване на членството в читалищно сдружение;
5. Приема годишния бюджет и приема дългосрочни и переспективни програми за работа на читалището;
6. Приема годишния отчет на настоятелството до 30 март на следващата година;
7. Определя размера на членския внос;
8. Отменя решения на настоятелството или на неговия председател, които противоречат на закона ина устава ;
9. Взема решения за откриване на клонове на читалището след съгласуване с общината;
10. Приема нови членове;
11. Освобождава и изключва членове на ЧИТАЛИЩЕТО;
12. Решава всякакви други въпроси , които са от съществено значение за дейността на читалището;
13. Обявява почетни членове в т.ч. дарителите;
14. Взема решение за прекратяване на читалището;
15. Взема решение за отнасяне до съда на незаконосъобразни действия на ръководството или отделни читалищни членове;
16. Решенията на общото събрание са задължителни за другите органи на читалището;
17. Редовно общо събрание на читалището се свиква от настоятелството най-малко веднъж годишно.

18. Извънредно общо събрание може да бъде свикано по решение на настоятелството, по искане на проверителната комисия или на една трета от членовете на читалището с право на глас. При отказ на настоятелството да свика извънредно общо събрание, до 15 дни от постъпването на искането проверителната комисия или една трета от членовете на читалището с право на глас могат да свикат извънредно общо събрание от свое име;
19. Поканата за събрание трябва да съдържа дневния ред, датата, часа и мястото на провеждането му и кой го свиква. Тя трябва да бъде получена срещу подпис или връчена не по-късно от 7 дни преди датата на провеждането. В същия срок на вратата на читалището и на други общодостъпни места в общината, където е дейността на читалището, трябва да бъде залепена поканата за събранието;
20. Общото събрание е законно, ако присъстват най-малко една трета от имащите право на глас членове на читалището. При липса на кворум събранието се отлага с един час. Тогава събранието е законно, ако на него присъстват не по-малко от една трета от членовете при редовно общо събрание и не по-малко от половината плюс един от членовете при извънредно общо събрание;
21. Решенията по чл. 14, ал. 1, т. 1, 4, 10, 11 и 12 от ЗНЧ се вземат с мнозинство най-малко две трети от всички членове. Останалите решения се вземат с мнозинство повече от половината от присъстващите членове;
22. Две трети от членовете на общото събрание на народното читалище могат да предявят иск пред окръжния съд по седалището на читалището за отмяна на решение на общото събрание, ако то противоречи на закона или устава;
23. Искът се предявява в едномесечен срок от узнаването на решението, но не по-късно от една година от датата на вземане на решението;
24. Изпълнителен орган на читалището е настоятелството, което се състои най-малко от трима членове, избрани за срок до 3 години. Същите да нямат роднински връзки по права и сребрена линия до четвърта степен.

І І. Настоятелство:

Ръководен орган на читалище "Светлина - 1937" е Настоятелството. То се състои от 5 члена избрани за 3 /три/ години. Те не могат да имат роднински връзки по права и сребрена линия до четвърта степен. Настоятелството има следната: Организира и управлява работите на читалището, съгласно решенията на Общото събрание, като за реда за извършване на дейността в обща полза взема решения с мнозинство. Настоятелството може да взема решения без да бъде провеждано заседание, ако протоколът бъде подписан без забележки и възражения от всички членове на Настоятелството. Настоятелството може да взема решения, на заседанието присъстват повече от половината членове

1. Свиква общото събрание;
2. Осигурява изпълнението на решенията на общото събрание;
3. Подготвя и внася в общото събрание проект за бюджет на читалището и утвърждава щата му;
4. Подготвя и внася в общото събрание отчет за дейността на читалището;
5. Назначава секретаря на читалището и утвърждава длъжностната му характеристика, определя възнаградението му;

6. Настоятелството взема решение с мнозинство повече от половината на членовете си;
7. Взема решения за по-крупни разходи и контролира упражняването на бюджета;
8. Взема решения за назначаване на щатния и хонорования персонал и за определяне на хонорарите им и трудовите възнаграждения;
9. Приема годишни планове за работата на читалището и програмите на отделните колективи;
10. Взема решения за сдружаване на читалището с изключение на решения свързани по чл.14, ал.1, т.6 от ЗНЧ;
11. Решава въпросите за създаване и закриване на колективи за художествено творчество, школи, курсове и други;
12. Взема решения за стопанисване на читалищното имущество, за придобиване на недвижимо имущество, за отдаване на имущество под наем или в аренда за по-продължителен период, за определяне размера на таксите, наемите, арендните вноски, за образуване и управление на целеви фондове, в т.ч. и в изпълнение на дарения;
13. Решава въпросите за откриване и закриване на допълнителни дейности, в т.ч. и стопански, за учредяване и прекратяване на търговски и граждански дружества и за участие в такива, свързани с дейността на читалището;
14. Взема решения за морално и материално стимулиране и поощряване на читалищни членове и дейци, работещи в читалището;
15. **НАСТОЯТЕЛСТВОТО** се свиква на заседание веднъж на тримесечие. При необходимост на тях могат да се канят и други читалищни членове и служители или членове на Проверителната комисия. Настоятелството взема решения с мнозинство повече от половината от членовете си;
16. Заседанията на настоятелствата са редовни, ако присъстват повече от половината негови членове . Присъстващо е лице, с което има двустранна телефонна или друга връзка гарантираща установяването на самоличността му в обсъждането и взимането на решения;
17. Решенията на настоятелството се взимат с обективно мнозинство , с явно гласуване, освен ако настоятелството не реши друго.

III. Председателят:

Председателят на читалището е член на настоятелството и се избира от общото събрание за срок до 3 години въз основа на чл.17 от ЗНЧ.

1. Организира дейността на читалището съобразно закона, устава и решенията на общото събрание и настоятелството;
2. Представява читалището;
3. Свиква и ръководи заседанията на настоятелството и председателства общото събрание;
4. Отчита дейността си пред настоятелството;
5. Сключва и прекратява трудовите договори със служителите съобразно бюджета на читалището и въз основа решение на настоятелството и контролира работата му по текущата дейност. Изготвя длъжностната му характеристика.

I V. Секретарят на читалището:

Секретаря на читалището е назначаема длъжност и не е задължително да е член на настоятелството.

1. Организира изпълнението на решенията на настоятелството, включително решенията за изпълнението на бюджета;
2. Организира текущата основна и допълнителна дейност съобразно ЗНЧ, Устава на читалище "Светлина -1937" и решенията на общото събрание и Настоятелството ;
3. Отговаря за работата на щатния и хонорувания персонал;
4. Представява читалището заедно и поотделно с председателя; подготвя материалите за заседанията на Настоятелството и общото събрание;
5. Отчита дейността си пред Настоятелството ;
6. Предлага на председателя трудовите договори със служителите; съобразно бюджета на читалището и въз основа на решение на Настоятелството.
7. Секретарят не може да е в роднински връзки с членовете на настоятелството и на проверителната комисия по права и по сребрена линия до четвърта степен, както и да бъде съпруг/съпруга на председателя на читалището. Секретаря на читалището се назначава от Настоятелството въз основа на утвърдената длъжностна характеристика и решението на Настоятелството.

V. Проверителната комисия:

1. Проверителната комисия се състои от трима членове, избрани за срок до 3 години;
2. Членове на проверителната комисия не могат да бъдат лица, които са в трудовоправни отношения с читалището или са роднини на членове на настоятелството, на председателя или на секретаря по права линия, съпрузи, братя, сестри и роднини по сватовство от първа степен, комисията избира свой председател;
3. Проверителната комисия осъществява контрол върху дейността на настоятелството, председателя и секретаря на читалището по спазване на закона, устава и решенията на общото събрание;
4. При констатиране нарушения проверителната комисия уведомява общото събрание на читалището, а при данни за извършено престъпление - и органите на прокуратурата
5. Не могат да бъдат избрани за членове на настоятелството и на проверителната комисия, и за секретари лица, които са осъждани на лишаване от свобода за умишлени престъпления от общ характер;
6. Членовете на настоятелството, включително председателят и секретарят, подават декларации за конфликт на интереси при условията и по реда на Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси. Декларациите се обявяват на интернет страницата на съответното читалище;
7. Проверителната комисията взема решения с мнозинство повече от половината.
8. Председателя,членовете на Настоятелството и членовете на Проверителната комисия могат да получават и възнаграждение .

ЧЛ.14: ЧЛЕНСТВО:

Членството в читалището е доброворно .То се осъществява с писмена молба до Настоятелството на читалището , в която се заявява , че кандидатът е запознат с този устав и приема да работи за постигане на целите на читалището.

1. Членовете на читалище "Светлина - 1937 "могат да са индивидуални, колективни и почетни;
2. Индивидуалните членове са български граждани. Те биват действителни и спомагателни;
3. Действителните членове са лица, навършили 18 години, които участват в дейността на читалището, редовно плащат членски внос и имат право да избират и да бъдат избирани;
4. Спомагателните членове са лица до 18 години, които нямат право да избират и да бъдат избирани; те имат право на съвещателен глас, те плащат членския си внос в намален размер;
5. Колективните членове съдействат за осъществяване целите на читалищата, подпомагат дейностите, поддържането и обогатяването на материалната база и имат право на един глас в общото събрание. Колективни членове могат да бъдат: професионални организации, стопански организации, търговски дружества, кооперации и сдружения, културно-просветни и любителски клубове учебни заведения, и творчески колективи;
6. Почетни членове могат да бъдат български и чужди граждани с изключителни заслуги за читалището;
7. Членството се учредява или продължава с акта на плащането на членския внос. Води се регистър на читалищните членове;
8. Членството се прекратява: - с писмено заявление на читалищния член, когато не е платен членският внос в рамките на календарната година, когато общото събрание изключи читалищен член за грубо нарушение на Устава, за поведение,уронващо доброто име на читалището или за нанесени стопански и финансови щети в особено големи размери;
9. ЧЛЕНОВЕТЕ на читалище "Светлина - 1937" имат право:
 - Да избират ръководни органи и да бъдат избирани в тях ;
 - Да получават информация за дейността на читалището;
 - Да участват в обсъждане на дейността на читалището;
 - Да ползват с предимство неговата база и услугите му.
10. ЧЛЕНОВЕТЕ на читалище "Светлина - 1937"са длъжни:
 - Да плащат редовно членския си внос ;
 - Да спазват Устава на читалището ;
 - Да участват според възможностите си в дейността на читалището ;
 - Да опазват недвижимото имущество и предприемат стъпки за обогатяването му ;
 - Да не уронват доброто име на читалище "Светлина - 1937"
- 11.Членство в читалището се прекратявапо една от следните причини :

- Поради смърт или поставяне на пълно запрещение на физически член
Или при ликвидация на член – юридическо лице;
 - По негово собствено желание , изразено с писмено предизвестие от един месец;
 - По решение за изключване от Настоятелството когато членът - не плаща членския си внос, не изпълнява решенията на общото събрание на читалището, или не оказва необходимото съдействие за постигане на целите на читалището, членовете се изключват автоматично , ако в продължение на една година не плащат дължимия членски внос, в случай на изключване лицето се поканва да даде обяснения предварително.
11. Когато поради смърт, трайна физическа невъзможност или подаване на оставка, председателят на читалището престане да изпълнява задълженията си, или когато поради същите причини Настоятелството или Проверителната комисия останат с по-малко членове от предвидените в чл.21, ал.1 и чл.22 и чл.24, в срок от два месеца Общото събрание избира нов Председател или попълва състава на съответния орган.

ГЛАВА ПЕТА

ЧЛ.15 ИМУЩЕСТВО И ФИНАНСИ

I ИМУЩЕСТВО:

1. Имуществото на читалището се състои от собствени недвижими имоти, движими имоти, ценни книжа, вземания и от предоставени за безвъзмездно ползване недвижими имоти;
2. Читалището полага еднакви грижи на добър стопанин за опазване и обогатяване както на собственото, така и на ползваното имущество;

II ФИНАНСИРАНЕ:

1. Читалищата набират средства от следните източници:
 - членски внос;
 - културно-просветна и информационна дейност;
 - субсидия от държавния и общинските бюджети;
 - наеми от движимо и недвижимо имущество;
 - дарения и завещания, като се спазва волята на дарителя или завещателя / дарения с условия , който противоречат на закона , морала и целите не се приемат;
 - други приходи включително и от стопанска дейност.
3. Читалищното настоятелство изготвя годишния отчет за приходите и разходите, който се приема от общото събрание;
4. Отчетът за изразходваните от бюджета средства се представя в община Смолян;

5. Председателят на читалището, ежегодно в срок до 10 ноември представя на кмета на общината предложения за своята дейност през следващата година;
6. Програмата по чл. 26а ал. 2 от ЗНЧ се изпълнява от читалищата въз основа на финансово обезпечени договори, сключени с кмета на общината;
7. Председателят на читалището представя ежегодно до 31 март пред кмета на общината и общинския съвет доклад за осъществените читалищни дейности в изпълнение на програмата по ал. 2 от ЗНЧ и за изразходваните от бюджета средства през предходната година;
8. Единният читалищен бюджет се формира от всички приходоизточници- собствени и от субсидии;
9. Частта от отчета за изразходването на държавните и общинската субсидии се предоставя в общината;
10. Счетоводната отчетност се води в съответствие със Закона за счетоводството и подзаконовите документи;
11. Читалището не разпределя печалба.

Чл. 16 Читалището е освободено от всякакви държавни и местни данъци, такси , и мита върху основните си дейности и имущества, свързани с тях.

ГЛАВА ШЕСТА

чл.17 ПРЕКРАТЯВАНЕ

1. Читалището може да бъде прекратено по решение на общото събрание, вписано в регистъра на окръжния съд.
2. То може да бъде прекратено с ликвидация или по решение на окръжния съд, ако:
 - дейността му противоречи на закона за народните читалища, устава и добрите нрави;
 - имуществото му не се използва според целите и предмета на дейността на читалището;
 - е налице трайна невъзможност читалището да действа или не развива дейност за период две години;
 - не е учредено по законния ред;
 - е обявено в несъстоятелност.
3. При прекратяване се извършва ликвидация по реда на ЗНЧ чл.27, като активите – имуществото се предават на общината , в която е седалището.

Министърът на културата или прокурорът могат да поискат от Окръжния съд да постанови решение за прекратяване на читалището.

ГЛАВА СЕДМА

АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 30. Председател и/или секретар на читалище, който предостави имущество в нарушение на чл. 3, ал. 4, се наказва с глоба в размер от 500 до 1000 лв. и с лишаване от право да заема изборна длъжност в читалището за срок 5 години.

Чл. 31. Председател на читалище или представляващ читалищно сдружение, който не заяви вписване в регистъра на читалищата или читалищните сдружения в срока по чл. 10, ал. 3, се наказва с глоба от 150 до 300 лв.

Чл. 32. Председател на читалище, който не представи доклад за изпълнението на читалищните дейности и за изразходваните от бюджета средства в срока по чл. 26а, ал. 4, се наказва с глоба от 150 до 300 лв.

Чл. 33. (1) Нарушенията се установяват с актове на:

1. оправомощени от министъра на културата длъжностни лица - за нарушения по чл. 31;
2. кмета на съответната община или оправомощени от него длъжностни лица - за нарушенията по чл. 30 и 32.

(2) Наказателните постановления се издават от министъра на културата или от оправомощен от него заместник-министър, съответно от кмета на общината.

(3) Съставянето на актовете, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

(4) Събраните глоби за нарушения по чл. 31 се внасят в Национален фонд "Култура".

ГЛАВА ОСМА

Чл.18 ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. Читалището има име - "С В Е Т Л И Н А – 1937" дадено му през 1937 г., кръгъл печат с надпис Народно Читалище "СВЕТЛИНА - 1937" и годината на учредяването му 1937.
2. Празник на читалището е 24 май .
3. Измененията и допълненията на устава са приети на Общо събрание на НЧ "Светлина - 1937" на 28.04.2010 година.
4. За неуредените в този устав случаи или когато те противоречат на закона се прилагат разпоредбите на закона за народните читалища.

ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ

«СВЕТЛИНА – 1937» С. ТЪРЪН

ЗА 2024 ГОДИНА

1. ВЪВЕДЕНИЕ:

Във връзка със ЗНЧ и ЗЮЛНЦ читалището е регистрирано и е вписано в регистъра на сдруженията с нестопанска цел в Агенция на вписванията -Смолян ,както следва:

Актуален учредителен акт-от 20201204110105; ЕИК 000609581 ;

Решение № Фирмено дело:936/1997

Последни вписани промени в регистрацията са след Отчетно-изборно събрание на Общо –отчетно събрание на 06.02.2020 година. Представянето на читалището се осъществява заедно и поотделно от Председател – Ирина Руменова Ушева и Анета Величкова Карова секретар. Дата на изтичане на мандата: 04.12.2023 г. година.

Съгласно ЗНЧ читалището е вписано в Регистъра на народните читалища към Министерство на културата под № 2866, последно извършени промени в обстоятелства са вписани на 06.02.2020 г.

Настоящата годишна програма за развитие на читалищната дейност на НЧ «Светлина – 1937» през 2024 г. е съобразена с изискванията на чл. 26 а, ал. 2 от Закона за народните читалища

Съгласно **Чл. 2.** (1) ЗНЧ, Народно читалище е «Светлина – 1937» е традиционно самоуправляващо се българско културно-просветни сдружение в с. Търън, което изпълнява и държавни културно-просветни задачи. В дейността му могат да участват всички физически лица без оглед на ограничения на възраст и пол, политически и религиозни възгледи и етническо самосъзнание.

Съгласно **Чл. 2.** (2) НЧ «Светлина – 1937» е юридически лица с нестопанска цел.

Изготвянето на програмата за 2024 г. цели обединяване на усилията за развитие и утвърждаване на читалището, като важна обществена институция, реализираща културната идентичност на с. Търън, както и да се засили обществената роля като единствен традиционен културен и образователен център.

Основните направления и приоритети в дейността на читалището произтичат от ЗНЧ, ЗОБ, общинската културна политика, осъществявана на основата на съществуващата нормативна уредба и чрез изпълнението на културния календар Изготвянето на Програмата за развитие на читалищната дейност през 2024 г. цели обединяване на

усилията за развитие и утвърждаване на читалището като важна обществена институция, градяща културната идентичност на с. Търън.

Тя обобщава най-важните моменти в работата на читалището, приоритети, цели и задачи, които ще спомогнат за укрепването, модернизирването и развитието му в общодостъпно и желано място за местната общност. Ще се работи за създаване на условия за превръщането на институцията в културен център, утвърждаващ ценностите на гражданското общество.

Целите заложи в Програма за дейност 2024 г. са съобразени съгласно Чл. 3. (1) и (2) от ЗНЧ и са насочени да задоволяват потребностите на населението на с. Търън, свързани със:

1. развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователната дейност в с. Търън;
2. запазване на обичаите и традициите на с. Търън;
3. разширяване на знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата;
4. възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание;
5. осигуряване на достъп до информация.

За постигане на целите се планират да се извършват основни дейности, като:

1. уреждане и поддържане на библиотеката;
2. развиване и подпомагане на любителското художествено творчество;
3. организиране дейността на групите, за инициране и провеждане на празненства, концерти, чествания и иновативни дейности;
5. създаване и съхраняване на етнографска колекция съгласно Закона за културното наследство;

2. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ЧИТАЛИЩЕТО:

На територията на с. Търън функционира само Народно читалище „Светлина - 1937”. Читалището има изключително значение за укрепване, популяризиране и развитие на българската идентичност, традиционната култура и духовни ценности.

2.1. Външната среда осигурява следните възможности:

- Културно разнообразие:
- Сътрудничество с:
 - Министерство на културата
 - Областна администрация Смолян;
 - Община Смолян;
 - РЕКИЦ”Читалища”;

- Читалища;
- Сътрудничество на доброволци;
- ОУ „Стою Шишков” с. Търън;
- ДГ „Русалка” с. Търън;
- Кметство с. Търън;
- Участие и работа по проекти, осигуряващи европейско и др. финансиране.

2.2. Кои са силните страни на вътрешната среда:

- Кадрови ресурс с дългогодишен стаж в сферата на читалищната дейност;
- материална база – частично обновена;
- Интерес към търсене и развиване на нови форми на читалищна дейност;
 - работа с млади таланти;
- Сътрудничество на доброволци;

2.3. Слаби страни:

- Квалификацията на читалищното ръководство е необходимо условие и решаващ фактор за актуализиране дейностите на читалището;
- Територии, засегнати от обезлюдяване;
 - спирала на намаляващото и застаряващо население;
 - свиване на селските райони - показател за по-широка структурна криза на културния, икономически и трудов пазар.

2.4 Предизвикателства:

- Как да работим и търсим нови подходи при реализиране на дейности с изкуствата и културата, за да посрещнем потребностите на оскъдното население и по-ниските нива на взаимодействие?
- Как да се включат селските възрастни населения в културни и художествени практики?
- Как да осигурим устойчиви културни разработки за празни сгради и неизползвана инфраструктура?

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

- Подпомагане на традиционните читалищни дейности и търсене на нови съвременни форми за тяхното развитие и предаване;
- Създаване на нови условия за развитие и утвърждаване на библиотеката при читалището като център за библиотечно-информационно обслужване на широк кръг потребители;
- Развитие на професионалните умения и повишаване на квалификацията на работещите в културната институция ;Обучение по Национална Програма “Учене през целия живот”.
- Засилване интереса и краеведската дейност на местната общност към културно минало на с. Търън. Проучване, на автентични песни, съхранени в с. Търън. Изграждане на реално партньорство с институции за реализиране на цялостната културна политика в с. Търън.

- Разширяване обхвата на дейността на читалището в обществено значими сфери, като социалната и информационно-консултантската.
- Насърчаване на трансграничното сътрудничество в областта на културата, участие в културни мрежи.
- Формиране на читалището като място за общуване и контакти, успешни социални практики и дарителски акции, повишаване ролята на читалището за социална и културна интеграция на различните социални общности.
- Участие в местното самоуправление и процесите на развитие на гражданското общество, участие в разработването на местни стратегии и превръщането на
- читалището във фактор за обществен диалог. в с. Търън

4.РЕФЕРЕНТНИ ДОКУМЕНТИ

- Закон за народните читалища;
- Закон за обществените библиотеки;
- Закон за културното наследство;
- Закон за меценатството;
- Закон за закрила и развитие на културата;
- Наредба № 2 на МК, от 01.07.2019 г. Обн. ДВ. бр.54 от 9 Юли 2019г /;
- Допълнителни субсидирани бройки;
- Документи при Патронаж.
- Общинска програма за развитие на община Смолян
- Договор към община Смолян №ФСДБ

ОПЕРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПЛАН-ПРОГРАМАТА

А. БИБЛИОТЕЧНА ДЕЙНОСТ

Като неразделна част от читалището библиотеката активно участва в организирането на културния живот в селото. Библиотечната дейност е една от дейности за читалището като културна институция.Чрез нея то се включват в националната мрежа от библиотеките у нас.

Дейността на библиотеката през 2024 г. ще включва:

1. Актуализиране на библиотечния фонд на читалищната библиотека чрез закупуване на нова литература, абонамент, дарения, кандидатстване с проект пред МК и други организации.
2. Поддържане на обществена библиотека на свободен достъп за библиотечно обслужване.
3. Инициатива „Книга за всеки” – въвеждане на системата за патронажно обслужване на възрастни читатели и такива с физически увреждания;
4. Организиране презентации на нови литературни творби и автори от местно и

национално значение.

5. Провеждане на срещи „На гости в библиотеката” ;
6. Срещи с творци на словото;
7. Експониране на изложба , кътове с литература, виктурини и др..
8. Организиране на индивидуална и културно-масова дейност с различни целеви групи: (деца, ученици, възрастни); обособяване на тематични кътове по повод празници и годишнини; предоставяне на онлайн информация и представяне на презентации, посветени на значими събития и личности;
9. Повишаване квалификацията, на читалищното ръководство, чрез участие в организирани обучения от Регионална библиотека“Николай Вранчев“-Смолян.
10. Кандидатстване по проекти за обогатяване на библиотечния фонд.

Б. ЛЮБИТЕЛСКО ХУДОЖЕСТВЕНО ТВОРЧЕСТВО

Съществена част от дейността на читалището е грижата за разширяване и развитие на любителското художествено творчество.

Художественотворческата дейност в читалището **цели** запазване и *развитие на традиционните ценности* на българския народ, съхранение на обичаите и традициите, както и създаване на нови традиции, породени от нуждите на местните общности. Чрез тази дейност, читалището ще работи за привличане на *млади хора* за участие в инициативи на читалищните самодейни колективи. С изяви на читалището ще се работи за развитие и обогатяване на културния живот в населеното място, за утвърждаване на националното самосъзнание и отчитане и съхранение богатството на местната култура. Чрез тази дейност читалището ще има възможност за популяризиране на общината, областта, страната и чужбина.

Към читалището за творчески сезон 2022/2023 функционират:

1. Образователни дейности:

Кръжоци, клубове, школи по изкуства;

Млад читател.

2. Любителско творчество (поддържане и изяви на художествени състави):

Фолклорни състави и **формации**;

ДФГ „Родопчанче”;

Танцови състави ;

Предоставяне на компютърни услуги и интернет.

3. Организиране на празници, изложби, творчески вечери, граждански инициативи,

Библиотека НЧ „Светлина -1937”	Детска любознателница „В царството на книгите“ с ученици от начален етап от ОУ „Стою Шишков” с. Търън.	11.01.2024 г.
--------------------------------	--	---------------

спортни занимания и др. с **местно, регионално, национално и международно значение.**

4. Поддържане и доказани изяви на художествени състави и създаване на нови; ангажирано участие в *общинските конкурси, празници* и др. прояви.

5. Специално внимание и подкрепа на младите дарования за включването им в местни творчески инициативи със *заинтересовани институции* относно, културното възпитание младите хора и стимулиране на творческите им възможности /музика, фолклор, традиционни изкуства, краезнание, литература и др.*през летните месеци.*

6. Събиране на материали за културно-историческото минало и етнографията на с. Търън.

7. Нематериално културно наследство – съхраняване и предаване на традиционна култура.

8. Осъвременяване на читалищните дейности и услуги чрез обучение на хората от всички възрасти с цел развитие на гражданското общество. Читалището – място за учене през целия живот.

9. Социална политика на читалището, в т.ч. Работа с хора с увреждания и осигуряване на достъп на тези хора до дейността на читалището, етнически малцинства, работа с различни възрастови групи, развитие на доброволчеството .

В. ОРГАНИЗАЦИОННА ДЕЙНОСТ

1.Планувани заседания на читалищното настоятелство и събрания отчетни/отчетно-изборни/извънредни .

2.Предоставяне на изисквана документация към Регистър на народните читалища в Министерството на културата./ Наредба № 2 от 1 юли 2019 г. за реда за водене на регистъра на народните читалища и на читалищните сдружения.

КУЛТУРЕН КАЛЕНДАР

	Час по родолюбие с ученици от прогимназиален етап от ОУ „Стою Шишков” с. Търън.	30.01.2024 г.
Библиотека НЧ „Светлина -1937”	Презентация за Левски и прожекция на филма „Дякона“ пред учениците от ОУ „Стою Шишков” с. Търън.	19.02.2024 г.
	Работилничката на Баба Марта – изработване на мартенички.	19-29.02. 2023 г.
Библиотека НЧ „Светлина -1937”	Отбелязване на националния празник на Република България.	03.03.2024 г.
	Международния ден на жената Работилничката на Мама – изработване на подарък за мама.	07.03.2024 г.
	”Вече съм читател”-ритуал за приемане на първокласниците от ОУ „Стою Шишков” с. Търън за читатели на библиотеката.	29.03.2024 г.
Библиотека НЧ „Светлина -1937”	„Светът е оцелял, защото се е смял ” Ден на хумора- децата от клуб „Млад читател” разказват анекдоти на родопски диалект пред съучениците си.	01.04.2024 г.
	Международен ден на детската книга – четене на приказки в библиотеката на читалището, оцветяване на картинки с герои от приказки с участието на децата от ДГ „Русалка”, с. Търън.	02.04.2024 г.
	Седмица на детската книга и изкуства за деца. „Маратон на четенето”, различни прояви за всеки един ден от седмицата.	15.04. 2024 год. - 19.04.2024 г.
Библиотека НЧ „Светлина -1937” Центъра на село Търън	Отбелязване на „Деня на Европа” – откриване на изложба от Работилничката за идеи.	09.05.2024 г.
	Ден на библиотекаря. Ден на отворените врати, „Библиотекар за един ден”.	10.05.2024 г.
	Празничен концерт посветен на 24 май Празник на село Търън	

Центъра на село Търън Библиотека	Международен ден на детето. Празник с много игри за децата на село Търън и околните шест села.	01.06.2024 г.
	Ден на Ботев и загиналите за България. Литературно четене на творби на Ботев.	02.06.2024 г.
Библиотека НЧ „Светлина -1937”	Лято в библиотеката – Занимателни клубове - в “Царството на книгите”, занимания по интереси, работилнички - изработка на книгоразделители, занимателни игри и забавления, свързани с работата на библиотекаря и подредбата и опазването на книгите, „Обичам да рисувам“. Изложба на материали от летните занимания.	
Библиотека НЧ „Светлина -1937”	Отбелязване на 22.09. „Ден на независимостта” – литературно четене.	21.09. 2024 г.
Библиотека НЧ „Светлина -1937”	Отбелязване на седмицата на четенето с мероприятия за всеки един ден от седмицата насочени към учениците от ОУ „Стою Шишков” с. Търън. Награда за най- много прочетени книги през 2021 година.	21-25.10.2024 г.
Библиотека НЧ „Светлина -1937”	Отбелязване на „Ден на народните будители”- презентация за Будителите в Родопите.	01.11.2024 г.
Библиотека НЧ „Светлина -1937”	Беседи и работилничка, свързани с традициите и народните обичаи през месец декември.	16-20.12.2024 г.
Център село Търън	Коледен концерт.	20.12.2024г.
	Тържество за децата от селото и района с „Дядо Коледа”.	12.2024г.

ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

-участие в местни, регионални, национални празници и международни фестивали;

-инициатива от международно и национално значение:

-участия на работещите в читалищата в обучения за повишаване на квалификацията,

работни срещи, дискусии и други форми за развитие на капацитета на служителите:

-участие в обучения на РЕКИЦ „Читалища“:

-иницииране на социални дейности с различни възрастови групи , хора с увреждания

-доброволчески инициативи

.

ИНДИКАТОРИ ЗА ОЦЕНКА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА:

- брой регистрирани членове, събран членски внос.

- брой посетители на предоставяни от читалището услуги;

- брой читатели;

- брой нови книги и абонамент;

- брой предоставени услуги;

- брой и качество на проведени празненства, концерти, чествания;

- брой организирани групи и постижения;

- брой участия в местни, регионални, национални и международни изяви и конкурси;

- награди от участия в конкурси, фестивали и празници;

- брой кандидатстване и спечелени и финансирани проекти;

- поведени събрания – общи и на настоятелството;

- извършена пререгистрация на читалището в определения от ЗНЧ срок.

- общ бюджет на читалището за предходната година.

ФИНАНСИРАНЕ

- Субсидия от държавния бюджет за делегирани от държавата дейности съгласно чл.23 (1);
- Субсидия за дейност от Община Смолян .съгласно чл.26а (3) от Закон за Народните Читалища;
- Собствени средства от регламентирана стопанска дейност и членски внос;
- Финансиране от спечелени проекти;
- Дарения;

- Управленски инициативи.

СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОТЧЕТ НА ПРОГРАМАТА

Срокът за изпълнение на Програмата е в рамките на бюджетната 2024 година;
Съгласно чл. 26а, ал. 4 от Закона за народните читалища Председателят на читалището представя в срок до 31.03.2024 г. пред Кмета на община Смолян и Общинския съвет доклад за осъществените дейности в изпълнение на Програмата и за изразходваните от бюджета средства през 2024 г.
При отчитане на дейностите в изпълнение на Програмата ще бъдат отчетени и индикаторите за оценка на изпълнението.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Настоящата едногодишна програма за развитие на НЧ „Светлина -1937” е вариант и процес във времето, един от начините, който ще се търси в бъдеще, за да стимулира развитието на общността.

Забележка: Програмата е отворена за допълнения. Тя визира най-общите положения, залегнали в плановете за работа през предстоящата 2024 година. Промени по програмата се съгласуват с читалищното настоятелство и се представят в Община Смолян.

Изготвил: Ирина Ушева

Председател на НЧ „Светлина -1937”, с. Търън